

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 28 K
Félévre — — — 14 K
Negyedévre — — 7 K
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünnepnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1916.

XLV. évfolyam, 233. szám.

Szerda, október 11.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott telefonjelentései. —

Csapataink bevonultak Predeálba. Falkenhayn seregei Romániába nyomulnak.

Csapataink már ellenséges határon állanak — A
bolgár vezérkar jelentése. — Radoszlavov minisz-
terelnök a helyzetről.

Budapest, okt. 11. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Ideérkezett jelentések szerint a szövetséges csapatok bevonul-
tak Predeálba. Falkenhayn tábornok csapatai Romániába nyomulnak.

**Diadalmas offenzívák
a románok ellen.**

Budapest, okt. 11. Berlinből sür-
gönyzik: a Wolff-ügynökség jelenti:

A Nagyszebennél vívott nagy meg-
semmisítő csatának jelentősége egyre
súlyosabbnak látszik, mint az első na-
pokban látni lehetett.

Amíg Kraft tábornok bajor csapa-
taival a Vöröstoronyi-szorosnál feladatá-
nak elvégzése után délnek nyomult előre
és a Babu-Careni-hegynél már az ellen-
séges határon áll fenyegető állásban,
addig Falkenhayn tábornok a Nagysze-
bennél levő első román hadsereg meg-
semmisítése után haladéktalanul meg-
indult a második román hadsereg ellen
s azt nyugatról délnek felgöngyölitette.
Az ellenség ellentállását iszonyatos táma-
dással megtörvén, csapatai a románokat
a Persányi-erdő területén tulra, az Olt
vögyébe vetették vissza.

Azóta győzelmesen bevonultak Bras-
sóba, további előnyomulásukban pedig
veszélyeztetik Ploesti vasuti csomópont-
ját, amely a fővárosnak Moldovával való
vasuti összeköttetését közvetíti.

Az első és második román hadse-
reg megsemmisítése folytán az északi
hadseregnek orosz-román kötelekekből
összeállított törzse is megingott és a gör-
gényi hegyen át Parajdon keresztül ki-
tér. A nagyszebeni csata közvetlen ered-
ménye tehát Erdélynek és keleti Erdély
legnagyobb részének az ellenségtől való
megfreesztitása.

A bolgár vezérkar jelentése.

Budapest, okt. 11. A Magyar
Távirati Irodának jelenti Szófiából: A
bolgár vezérkar közli e hó 9-ikén:

Macedóniai front:

A Presba-tó és Cserna között élénk
tüztevékenység. A Cserna környékén min-
den ellenséges támadást visszavertünk.

A Moglenica-völgyben a Belasica-
Planina lábánál és a Struma fronton
gyenge ágyuharc.

Az aegai tengerparton ellenséges
cirkálók járnak.

A román arcvonalon, a Duna men-
tén és Dobrudzsában nyugalom.

A Fekete-tenger partján öt orosz
hadihajó lötte Iniaba kikötőjét és a Tatla-
csaköj körüli magaslatokat.

**A bolgár miniszterelnök
nyilatkozata a helyzetről.**

Budapest, okt. 11. Szófiából sür-
gönyzik: Radoszlavov bolgár mi-
niszterelnök Az Est munkatársának, Ador-
jánának a következőket mondta a hely-
zetről:

— Az entente-csapatoknak Monasztir
forrón óhajtott célja. Hetvenezer szerb
küzd itt elkeseredett bátorsággal, de erő-
feszítésüknek nem lesz sikere. Éppen
ma beható tanácskozást folytattam fő-
hadiszállásunkkal és onnan biztosítottak
arról, hogy Monasztir sorsáért nem kell
aggódnia.

Románia a háboru első két hetében
elég jól megállotta a helyét, a legutóbbi
események azonban már fejtelenségre
mutatnak. Új tábornokokat neveznek ki
nagysítséggel, új tervek megvalósításába
fognak. Megmerték kísérteni a hatásva-
dász offenzívát Erdély kétszáz kilomé-
ternyi frontján s nem gondoltak arra,
hogy határunk Bulgária felé nincs eléggé
védve. Már behívták minden tartaléku-
kat, sőt a félig gyermekekből álló leg-
fiatalabb korosztályt is. Románia a há-
boru ötödik hetében a veszteséget és
behívásokat illetőleg elérkezett oda, ahová
más hadviselő még két évi háboru után
sem jutott el. Ugyátszik Románia jól
tudja, hogy ha nem tud két hónap alatt
mindent megnyerni, akkor elveszít min-
dent s összeomlik. Románia orosz se-
gitőcsapatokért kénytelen könyörögni,
holott már csaknem teljesen megkapta
az oroszától azt a kontingest, amelyet
ígértek.

Tudjuk, hogy az entente körében
földerült az a gondolat, hogy a Balkánt
kell a legfontosabb hadszíntérre tenni.
Nekem elég kellemes volna, ha a Bal-
kán válnék főhadszíntérre és a legna-
gyobb erőfeszítéseket Bulgária ellen fej-
tenék ki, mert sok tekintetben mégis
csak alkalmasabb, ha erőfeszítéseinket a
hazai föld védelmében fejthetjük ki. A
nemzeti föld védelme megsokszorozza
az erőket. Láthatja, hogy Erdélyben az
önök magyar katonái mit fejtettek ki a
Magyarország földjére lépett alattomos
gonosz ellenséggel szemben. Szükség-
es volt és az erők legbölcsebb beosz-
tása kívánta, hogy magyar katonákat
vessenek Erdélybe. A mi katonáink is
csodákat fognak művelni a hazai föld
védelmében.

Ha Romániát elintéztük, azt hiszem
nagy lépéssel közeledtünk a béke felé.
Romániának a háboruba való beavatko-
zása jótékonyan hatott, mert amíg Ro-
mánia semleges volt, az entente remélte,
hogy Románia beavatkozása döntő suly-
lyal esik a mérlegbe. Most ez a remény
el fog tűnni. Ha Romániával végeztünk
és a központiak előtt nyitva lesz az ut
a fekete-tenger felé, akkor becsületes
békére nyílik lehetőség, mert ha Dél-
oroszország veszélyeztetve van, a péter-
vári körök is gondolkodóba esnek és
olyan legkör támad, amely bizonyos
megfontolásokra és a tények mérlegelé-
sére különösen alkalmas.

**A német buvárhajók harca
az amerikai partoknál.**

Budapest, okt. 11. Londonból
sürgönyzik:

Az amerikai partoknál elsüllyesztett
gözösök megmentett személyzete beszéli,
hogy a buvárhajó támadásokban lega-
lább két, mások szerint legalább öt bu-
várhajó vett részt. Hírszerint a tenger-
alattjárók alkotó részeit részben Ameri-
kában készítették és egy titkos támasz-
ponton állították össze őket. Egy dél-
amerikai torpedóromboló matróza azt
mondja, hogy az egyik tengeralattjáró
közelében készletet szállító hajót látott.

Amsterdamból sürgönyzik:

A Tjid állítólag német forrásból ar-
ról értesül, hogy a németeknek már ten-
geralattjáró készletszállító hajók is van-
nak, amelyek előre megállapított időben
és helyen a tenger közepén ellátják a
hadi tengeralattjárót minden szükséges
anyaggal.

Londonból sürgönyzik:

Európa és az Egyesült Államok kö-
zött közlekedő gözösök biztosítási díj-
teteleit, amikor megtudták a német buvá-
rhajóknak amerikai partok közelében való
cirkálását, husz százalékkal fölemelték.

Rotterdamból sürgönyzik:

New-York és Nantucki között való-
színűleg öt német buvárhajó cirkál. Az
amerikai hadihajók nem árulhatják el a
német tengeralattjárók számát, mert az
amerikai tengerészeti miniszter ezt a
semlegesség megsértésének tekintené.

Az amerikai hadihajók eddig három-
száz embert, köztük harminc asszonyt.
tiz gyermeket mentettek meg.

A Blomersdijk kapitánya kijelentette,
hogy a német tengeralattjáró parancs-
noka, miután időt adott neki a mene-
külésre, kijelentette, hogy minden hajót
elsüllyeszt, amely angol kikötőbe indul.

**Tisza miniszterelnök
a királynál.**

Budapest, október 11. Bécsből
sürgönyzik:

Tisza István gróf miniszterelnök
ma reggel odaérkezett s délelőtt Bu-
rián báró külügyminiszterrel és Ros-
ner báró király személye körüli mi-
niszterrel tanácskozott.

Egy másik bécsi távirat jelenti,
hogy Tisza István gróf miniszterelnök
ma délelőtt Schönbrunnban hosszabb
kihallgatáson volt a királynál, akinek a
folyóügyekről referált.

Jankó Ágoston alispán kitüntetése.

A hadiékítményes Ferenc József-rend tisztikeresztjével tüntette ki a király.

— Saját tudósítónktól. —
Nagybecskerek, okt. 11.

A hivatalos lap mai száma a vármegyei közigazgatás több kiváló férfiának királyi kitüntetését közli a háborúban szerzett érdemeik elismeréséül.

A kitüntetettek között van vármegyénk kitünő alispánja Jankó Ágoston udvari tanácsos, akinek a király a háborúban szerzett érdemei elismeréséül a hadiékítményes Ferenc József-rend tisztikeresztjét adományozta.

Az egész vármegyében mindenütt az öröme legmelegebb visszhangját fogja kelteni Jankó Ágoston alispán kitüntetés, amelylyel a királyi kegy megkoronázza azt a szeretetet, tiszteletet és közbecsülést, amely Torontálvármegyében Jankó Ágoston alispánt az utolsó falusi kunyhótól fölfelé az évek hosszú során át körülveszi.

Mi, akik Jankó alispánt közvetlen közlől ismerjük, tudjuk, hogy puritan jellege nem kereste soha a csillogó külső dísz s csöndes mélyreható áldásos munkásságának eredményeiben találta mindig az elismerést. A közélet minden, legtávolibb zugába is belenyúló tevékenységének sikere képezte mindig az ő igazi örömet s meleg lelkes tekintete most, a királyi kitüntetés alkalmából sem ragyog úgy föl, mint mikor eszméinek, gondolatainak, a közjót előmozdító terveinek sikerét látta.

Egész életpályájának, hivataloskodásának nincsen egy perce, amelyben ne a közjó, embertársainak boldogítása foglalkoztatta volna s elméjében folytonosan újabb és újabb gondolatok forronganak, hogy miképpen szolgáljon vármegyéjének és embertársainak.

Közigazgatási tudása országosan elismert s alispáni működésében kormányzóí képtelenséggel párosult tudásával emelte Torontálvármegyét közigazgatási szempontból is az ország első vármegyéi közé.

Nagyszabású széleskörű tevékenységének hosszú láncolata már régen az elismerés koszorújával díszíti homlokát.

Ezt az igazi dísz, most kiegészíti és külsőleg megaranyozza a királyi elismerés, amely ezuttal azokat az érdemeit méltatja, amelyet működésével a világháború rettenetes hosszú két esztendeje alatt szerzett.

Még a távolabb állóknak is látnia kell, hogy Torontálvármegye közigazgatása Jankó Ágoston alispán vezetése alatt olyan teljesítményeket mutat föl a világháború forgatagában, amelyek a legteljesebb tiszteletet és elismerést érdemlik. De még inkább tudjuk mi, kik itt közvetlen szemlélői vagyunk annak az óriási munkának, amelyet a vármegye közigazgatásának a háború vihar szelenek csapódásai közepette végezni kellett. Ennek a közigazgatási munkának nagyszerű összefüggő pontosságát a vármegye minden polgára nyugalalmában, biztonságában, ellátásában tökéletesen érezte.

Torontálvármegye polgári harcterén minden vonalon a győzelem sugára ömlik szét s e győzelmes polgári harc fényét tüzi keresztbe Jankó Ágoston alispán mellére a mostani királyi kitüntetés.

És ha ő maga szerényen visszahúzódik a fényből, Torontálvármegye egész lakossága, velünk együtt, szívünk melegének, örömeinek teljes fényével árasztjuk el őt.

HIREK.

— Hivatalos jelentések október hó 10-ikéről. A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Höfer jelentései:

Keleti harctér:

Román harcvonal:

Csernahévíztől északra csapataink visszaverték a román támadásokat. A Hátszegtől délre eső határterületen a Negruluj-hegyet elfoglaltuk az ellenségtől. A brassói csatákban beszállított zsákmány eddig 1175 fogoly, 25 ágyu, közte 13 nehéz, számos löszerkocsi és fegyver, 2 vasuti mozdony, 800-nál több élelmiszertel megrakott vasuti kocsi és sok más hadianyag. A megvert és a hegyek közé menekülő második román hadsereget üldözzük. Az tábornok az ellenségnek szembeszállt utóvédjeit visszavetette és már ott tart, hogy a csiki-lapály és a gyergyói-medence kijáratát hatalmába kerítse.

Az orosz frontról nincs más jelenteni való, minthogy a Ludowa-területen az ellenség előretöréseit visszavertük s hogy a német csapatok a Marajowka mellett Herbulow falut rohammal elfoglalták.

Olasz harctér:

A tengeremléki arcvonalon az olaszok 8 napi erős tűzérési és aknavető-előkészítés után tegnap délután a San Grado di Merna és a Doberdói-tó között elterülő szakaszon általános támadásra indultak a Karszt-fensíkon levő állásaink ellen. Dicsőséges napja volt ez ott küzdő csapatainknak. A tartós tüzelés meg nem rendítette őket s meg nem tört erővel az ellenségnek legsúlyosabb veszteségeket okozva verték vissza a súlyos rohamot és állásaikat kivétel nélkül megtartották. A Fleims-völgyi arcvonalon a harc tovább folyik. A Lucia-területen egyik járőrünk 55 foglyot szállított be. Az olaszoknak a Cardinal Lusa Alta-szakasz ellen intézett több erős támadását visszavertük. A Sugana- és az Etsch-völgy között az ellenség helyenkint szintén igen tevékeny. A Pasubion egy nagyobb ütközet még folyamatban van.

Délkeleti harctér:

Albániában nem volt különös esemény.

Események a tengeren:

A folyó hó nyolcadikáról kilencedikére virradó éjszaka egyik tengeri repülőrajunk a Viora-repülőtelepet és kikötő-építményeit jó eredménnyel bombázta. A 9-ről 10-re virradó éjszaka repülőrajunk igen sikeresen támadta a monfalconei katonai építményeket s a gradói ellenséges tengeri repülőállomást. Egy másik repülőrajunk pedig a San Giorgio di nogaroi pályaudvart és katonai építményeket. Több találatot értünk el. Összes repülőnk ezekről a vállalkozásokról, heves lövetésük dacára, sértetlenül tértek vissza. — Hajóhadparancsnokság.

A német nagy főhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Az Ancre és a Somme közötti nagy harcvonal ellen tegnap is erős támadásokat intézett az ellenség, különösen az esti és az éjjeli órákban. Valamennyi eredménytelen maradt. Vermands-ville-stől keletre a franciák támadókísérleteit megakadályoztuk. A trónörökös hadserege: A Maas két oldalán élénk tűzérési és aknavetőharcok.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege: Kolostronál (a Stochod mentén, Lucktól északnyugatra) az oroszokat egy előretolt állásukból kivetettük és ellentámadásaikat visszavertük. Lucktól nyugatra nem volt gyalogsági tevékenység. Német osztagok Herbulow falut igen csekély veszteség árán rohammal elfoglalták. A Marajowkától nyugatra elfogtunk 4 tisztet, kétszáz főnyi legénységet és néhány lovasági tábornok hadserege: A Kárpátokban az okt. 8-án a Baba-Ludowán elfoglalt állásaink előtt az oroszok ellentámadásai meg-hiusultak.

Erdélyi harctér:

A keleti arcvonalon mindenütt előrehaladtunk s a Hargita- és baróti hegységbe, a felső és alsó Csikba (Olt-völgy) való kilépést kikényszerítettük. Győzelmes csapataink Brassó mindkét oldalán sarkukba vannak a megvert románoknak. A három napos brassói csatából eddig 1175 foglyot, 25 ágyut, köztük 13 nehéz ágyut, számos löszerkocsit és fegyvert szállítottunk be,

ezenkívül két mozdonyt, több mint nyolcszáz legnagyobb részét élelmiszertel megrakott kocsi zsákmányoltunk. Az ellenség összes csapatai, egybevágó jelentések szerint, feltehetően súlyos, véres veszteségeket szenvedtek. A Vulkán-szorostól nyugatra a Negruluj-határhegyet elfoglaltuk.

Balkán harctér:

Mackensen vezértábornagy hadserege csoportja: A helyzet változatlan.

Macedóniai arcvonal:

Az ellenség folytatta támadásait a Csernahajlásban (a Monastir-florinai vasutól keletre) álló bolgár csapatok ellen. Skocivinnál kis előnyöket értek el, különben mindenütt visszavertek. — Ludendorff.

— Kitüntetett fősoldgábirák. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Gyertyánffy Jenő pancsovai, Radonics Gyula alibunári, Zsiros Imre antalfalvai és Lowseser Imre nagybecskereki járási fősoldgábirák a háborúban szerzett érdemeik elismeréséül a hadiékítményes Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

A négy fősoldgábiró kitüntetés a polgári harctéren való kemény és kiváló sikerű munkának legfelső elismerése, amelyet a vármegye e négy járásának vezetői a legteljesebb mértékben megérdemelték. Hiszen tudjuk, hogy a vármegye e négy járásának közigazgatási szervezete a háború alatt milyen nagymértékben volt igénybe véve és a négy járás, fősoldgábirák odaadó, lelkiismeretes, fáradságot nem ismerő vezetésével a követelményeknek minden tekintetben tökéletesen megfelelt.

— Bevonulási hirdetés. A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter rendelkezését, amely szerint az 1866. évi január hó 1 és 1884. évi december hó 31 között született népfölkelésre kötelezettek közül mindazok az 1866. évi január hó 1 és 1871. évi december hó 31 között született magyar állampolgárok, akik népfölkelési bemutatószemlén, népfölkelési fölúlvizsgálaton, pót-szemlén vagy utóbeutatószemlén népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak, 1916. évi november hó 3-án, azok pedig, akik az 1872. évi január hó 1 és 1884. évi december hó 31 között vagy az 1884. év után születtek, 1916 november hó 16-án, amennyiben név szerint fölmentve nincsenek, a népfölkelési igazolványi lapon fölűntetett m. kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak. Azok a fontelteltt születési évfolyamokba tartozó egyének, akik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) a fönt megjelölt napig besoroztattak, tényleges szolgálatra születési évfolyamukhoz képest, a föntebb megjelölt napon kötelesek bevonulni.

— Kitüntetés. A király dr. Wittig-schlager Rezső pancsovai főorvosnak, a háborúban szerzett érdemei elismeréséül a hadiékítményes Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— Bimbóhullás. Tarkó János nagybecskereki állami tanító sulyos csapás érte. Egyetlen fiaeskája Janosi, öt éves korában rövid szenvedés után meghalt.

— Épül a nagybecskereki kukoricaolajgyár. Egyre jobban bontakozik ki a régi se-lyemfonóda helyén az épülő nagybecskereki kukoricaolajgyár hatalmas telepe. A nagyarányú építkezés alapozási munkálatait már teljesen befejezték s most a felsőépítmények falazata kezd kiemelkedni, amelyek vasbetonból készülnek. Az építkezésnél nagyszámu munkássereg dolgozik, úgy hogy kedvező idő esetén néhány hét alatt a hatalmas gyárépületek tető alá kerülhetnek. A belső fölszerelések, az óriási kazánok részben szintén már itt vannak, úgy hogy az építkezés vezetősége reméli, hogy a gyár üzemét még ebben az évben megkezdheti. Az új nagybecskereki ipartelepet tegnap Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán is megtekintette s elismeréssel nyilatkozott a nagyarányú munkáról, amely egy nagyfontosságú új ipartelepet fog teremteni Nagybecskereken.

— Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára, Képviselőház.

— **Istentisztelet az erdélyi menekültek részére.** E hó 15-én, vasárnap délután 3 órakor az itteni ág. hitv. ev. egyház templomában német istentisztelet fog tartatni a menekültek részére. Az istentiszteleten „Die Hoffnungen der Flüchtlinge“ lesz az elmélkedés tárgya.

— **Megyebizottsági tagválasztások.** A vármegye 18 megyebizottsági választókerületében részint elhalálozás, részint elköltözés folytán és más okokból megüresedett a megyebizottsági tagsági mandátum. Ezekre a mandátumokra az őszi rendes közgyűlés kitzte a választásokat és pedig október 27-ikére és 28-ikára kiküldte a választási elnököket. A megüresedett kerületekbe a következők helyére történik az új választás:

Október 27-iken:

Bánlaci kerület: az 1916 év végéig megválasztott és a vármegye területéről elköltözött Barth Károly helyébe (Választási elnök: dr. Ürményi Sándor).

Bótos kerület: az 1916 év végéig megválasztott s elhunyt Belitska Gusztáv helyébe (V. e. Szépfly Elemér).

Orlódi kerület: az 1916 év végéig megválasztott jogerős bírói ítélettel hivatalvesztésére és politikai jogainak felfüggesztésére ítélt Popovics György helyébe (V. e. Loch Jakab).

Nagykomlói kerület: az 1916 év végéig megválasztott s jogerős bírói ítélettel hivatalvesztésre és politikai jogának felfüggesztésére ítélt Berecz Árpád helyébe (V. e. Tullics György).

Cserépaljai kerület: az 1919 év végéig megválasztott s elhunyt Keresztes György helyébe (V. e. Zsiross Imre).

Óbesenyői kerület: az 1916 év végéig megválasztott és elhunyt Lászlóffy János helyébe (V. e. Hadfy Károly).

Tárcsói kerület: az 1919 év végéig megválasztott és elhunyt dr. Lefkóvics Mór helyébe (V. e. Gyertyánffy Jenő).

Gyertyámosi kerület: az 1916 év végéig megválasztott s elhunyt Róser Ádám helyébe (V. e. Sztójanovics Vazul).

Csenei kerület: az 1916 év végéig megválasztott s elhunyt Szerelmy László helyébe (V. e. Wadler Nándor).

Galagonyási kerület: az 1916 év végéig megválasztott s elhunyt Schaff Ferenc helyébe (V. e. Molnár Zoltán).

Torontálygyűlési kerület: az 1919 év végéig megválasztott s elhunyt Vuchetich István helyébe (V. e. Hertelendy Ferenc).

Aracsi kerület: az 1916 év végéig megválasztott s elhunyt Bobelity Mladen helyébe (V. e. báró Csávossy Ignác).

Csöszteleki kerület: az 1919 év végéig megválasztott s elhunyt dr. Bogner János helyébe (V. e. Szander Ferenc).

Október 28-ikán:

Szenhuberti kerület: az 1916 év végéig megválasztott s a vármegye területéről elköltözött Főris József helyébe (V. e. Eördögh Virgil).

Ferenchalomi kerület: az 1916 év végéig megválasztott s elhunyt Ruppenthal Ádám helyébe (V. e. Gyertyánffy Jenő).

Szekerényi kerület: az 1916 év végéig megválasztott s elhunyt Nikolics Bogdán helyébe (V. e. Weliacha Károly).

Nagybecskereki II. vál. kerület: az 1916 év végéig megválasztott és elhunyt Steinitzer Géza helyébe (V. e. Menczer Lipót).

Nagykikindai kerület: az 1919 év végéig megválasztott s elhunyt Róth Gergely helyébe (V. e. báró Hauser Károly).

— **Az októberi országos vásár.** Holnap, október 12-ikén, csütörtökön lesz az országos vásár Nagybecskereken. A vásár a kormány rendelete folytán csak egy napig tart s ezen az egy napon bonyolítják le úgy az állatvásárt, mint a kirakóvásárt.

— **A Városi Mozinak** e hó 14-ikén, szombaton kezdődő téli szezonjára a Mozi bérlője már beszerezte a legnagyobb filmujdonságokat, amelyek között szerepelnek a legújabb film szenzációk, mint a Trilby, a Homunkulus, az új Henny-Porten és Fern Andra sorozatok, valamint a Nordisk-gyár új alkotásai.

— **A Növédelmi Iroda közleményel.** A nagybecskereki katolikus nők szociális Missziójának Növédelmi Irodája közli:

Egy intelligens 30 és 40 év közötti nő, ki perfektül beszéli a német nyelvet és a háztartás minden ágában jártassággal bír, állást keres helyben gyermekek mellé, vagy mint háztartónő.

Egy brassói menekült nő, ki adóhivatalban hosszabb ideig működött, irodai alkalmazást keres, gépirásban jártas. Közelebbi felvilágosítást a Növédelmi Iroda ad.

— **Vadgesztenye gyűjtése** A Vörös-Kereszt Egyesület azzal a felhívással fordult a magyar társadalomhoz, hogy a vadgesztenyét gyűjtse össze és adja át a Vörös-Kereszt egyet helybeli fiókjainak, illetve választmányainak. Az egyesület ezt a felhívást most megismétli és nagyon kéri a magyar társadalom minden rétegét, hogy ezt a kérését teljesítse is, mert ez a kicsinynek látszó dolog, valójában nagy fontosságú. A Vadgesztenye Fogyűjtőhelye megtalálta a módját annak, hogy a vadgesztenyéből a káros anyagokat kivonja s ezáltal legálább részben elejét vegye a mindjobban mutatózó állateleség hiányának. A mai háború sikeres megvívása nagyon sokban attól is függ, hogy tudjuk a küzdelem gazdasági részét lefolytatni. A földre le hullt és ott elpusztuló vadgesztenye tömegek a mai viszonyok között pótolhatatlan gazdasági veszteséget jelentenek reánk nézve. Különösen kéri a Vörös-Kereszt egyesület a hazafias magyar tanítókat arra, hogy egy-egy délutánon vonuljon ki összes növendékeivel olyan helyekre, ahol vadgesztenyefák vannak, gyűjtse össze a már le hullt anyagot és azt szolgáltatassa be az ottani Vörös-Kereszt egyetli fióknak. Ezt a kérelmet természetesen mi a magunk részéről is a legmelegebben ajánljuk az illetékesek figyelmébe.

— **Eltűntek kutatása az ellenséges foglytáborokban** A „Katona-Nyomozó Jegyzék”, mely a Magyar Vörös-Kereszt Egyet budapesti Tudósító Irodája vezetőinek: Batthyány Lajos gróf és Hadik-Barkóczy Endre gróf kiadásában jelenik meg, már eddigi kutatásai során is jelentős eredményeket ért el. Sok olyan eltűnt katona sorsára derített világosságot, akinek személyét illetőleg a hivatalos nyomozás holt pontra jutott. A szerkesztőségnek legújabb sikerült biztosítania a wieni Gemeinsames Zentralnachweisedureau útján, hogy a Katona-Nyomozó Jegyzék minden száma az ellenséges foglytáborokba is eljusson s ezzel újabb lehetőséget nyitott arra, hogy kutatásai még több esetben és még eredményesebbek legyenek. A Katona-Nyomozó Jegyzéket B. Virágh Géza szerkeszti. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Váci-u. 38., I. em., ahol a Katona-Nyomozó Jegyzék közlési feltételei és minden egyéb felvilágosítás megtudható.

— **A nagy földindulás.** Kintőn írónk, Benedek Elek tudvalevőleg szintén az erdélyi menekültek közé tartozik, az oláh betörés szülőföldjén, Kis-Baconban érte s onnan menekült el keserves viszontagságok között hazanépevel. Menekülésének történetét megírta gyermeklapjában, a Jó Pajtás-ban, „A nagy földindulás” címmel, érdekesítő ifjúsági regény alakjában, amelynek közlése most, az októberi számokban kezdődik. Az egyetlen eset ez, hogy egy kiváló író a saját élményei alapján írja le az erdélyi magyarságot ért szörnyű csapást. A Jó Pajtás október 8-iki legújabb száma ezenkívül közli még Feleki Sándor versét, Schöpfung Aladár elbeszélését, Rákosi Viktor regényét, Sebők Erzsébet magánjelenetét gyermekek számára, Garay Ákos pompás rajzát, egy humoros történetet Jeney rajzaival stb. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala. Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Színház.

A hivatalnok urak. Tegnap is Földes-féle darab ment zsufolt ház előtt és ez a nagy érdeklődés legfőképpen a társulat kiváló tagjának, a becskereki közönség kedvencének, Pataki Ferencnek szólt, aki tegnap lépett fel utoljára, még pedig oly szerepben, melyben összes művészi kvalitásai kitünően érvényesültek. Pompás művészete nagy hatással volt a közönségre, mely minden hatásosabb jelenet után zajos ovációban részesítette a derék művészt. Patakin kívül különösen kiténtek még: Korda Sándor, Guthi S. és Rásó Ida, de feltétlen dicsérettel kell szólnunk az összes többi szereplőkről is, akik gondos egybevágo összműködés által élvezetes estét szereztek a nagyszámu közönségnek. (A.)

Az erdélyi menekültek.

Az erdélyi menekültek közül a következőket keresik:

Horváth Márton Mokrinból keresi 17 éves Árpád fiát a brassómezei Krizba községből.

Szigeti János tüzér (Budapest, Ludovika akadémia) feleségét Brassóból.

Puju György őrmester (Budapest, 2 sz. tart. kórház) feleségét és 3 gyermekét.

Lengyel János építész (Budapest, Battyányi-u. 14.) feleségét, anyját, nevelt leányát, egy vendégleányt és cselédjét Brassóból.

Zerwes Frigyes törzsfogár (Debrecen) Harth Henrik nagyküüllőmezei százapátfalvai körjegyzőt és nála volt leányát.

Depner Péter tart. tüzérhadnagy (Arad, Erzsébet királyné-ut 20.) a Depner-családot Hóltóvenyéből.

Hunyady Ferenc József 2. gy. ezr. népfőlkelő (Prága, József-kaszárnya) édesanyját Brassóból.

Dr. Márkus János tanár (Hódmezővásárhely, Kállay-u. 28.) Márkus Mihály nyug. közs. jegyzőt Homoródról.

Dr. Baku Róbert nagydisznódi szolgabíró (Zombor) feleségét és 9 hónapos gyermekét.

András János 2. gy. e. népfőlkelő (Prága, Bruszka-kaszárnya) feleségét és 5 gyermekét Bárcaufaluból.

Papp Máttyás őrmester (Hosszupályi, Hajdum.) feleségét, 4 gyermekét, anyját a brassói Purkerez községből.

Simén András (Szombathely, kórház) Simén Andrásné 3 gyermekével Segesvárról.

Incze Manó erdőtanácsos (Segesvár) Kádácsi Bálint kir. főerdőmérnököt Köhalomról, Schmidt Vilmos kir. erdőmérnököt Nagysinkről és Horváth Valter kir. s. mérnököt Medgyesről.

Bara Ferencné (Bpest, Alsó-erdősor 36.) szüleit és kis leányát a brassómezei Türkösről.

Bozorné Dimény Erzsike színésznő (Borossebes) Dimény Lajost és családját Fogarásból.

Kugler Gréte (Temesvár, József-város, Fröbl-u. 62.) anyját Kugler Rózát, rokonait Hornung Gusztáv brassói postafelügyelőt, Aesch Frigyes brassói városi adópenztárost és Kugler Vilmos brassói városi adóíztet.

Hegyi Jenő ügyvéd (Orosháza) Hegyi Andrásné, Német Mihályné, Gyarmathy Albertné a nagyküüllői Héjjasfalváról.

Niesner János keresi feleségét Brassóból.

Schuller Mihály Brassóból keresi feleségét és hat gyermekét.

Brotya Ferencné Brassóból keresi anyját Bara Istvánnét.

A Brassóból elmenekült bolgárszegi erdő-ört kéri Langavér Sándor, hogy értesítse hol-létéről (Koloszvár 170 sz. tábori posta.)

Kónya István mészáros (Katalinfalva községben Torontál vármegye) keresi feleségét Kónya Ilonát és négy gyermekét: Anna 23 éves, Árpád 14 éves, Irén 13 éves és József 10 éves, a brassómezei Csernátfaluból.

Csergő József erdőőr (Makó, Erzsébet-szeret-ház) keresi családját a fogarásvármegyei Törösvárról.

Máthé Sándor nagyváradi m. kir. 24. honvéd törzsszotagbeli cipész keresi a feleségét szül. Herman Magdolnát és 6 gyermekét, akik közül a hatodik az uton született, Brassóból való menekülés közben.

Hemper Artur Brassóból keresi 11 éves Artur nevű fiát.

Gáspár járásbíró (lakik: Nagybecskerek, Magyar-utca 44.) keresi Bedő Mózes Hal-mágyról.

Székely Lajos Brassóból, Segesváron fűtő-házi munkás, keresi feleségét sz. Téglás Irént.

Özv. Lipták Morné (Bégafo, Torontál m.) keresi szüleit Maierbuchler Oswaldot és nejét Brassóból.

Schmitz Györgyné (Bégafo, házszám 2, Torontál m.) keresi férjét Schmitz György asztalost Brassóból.

Krausz Károlyné szül. Tukos Anna keresi anyját, özv. Tukos Sándornét, testvérét Tukos Juliskát és ennek gyermekét, Füle községből, Udvarhelymegye.

Máttyás Mihály nagyküüllő vármegyei olt-hévízi lakos (jelenleg Alsóeleméren tartózkodik) keresi feleségét és Géza fiát.

Soós Mihály brassó vármegyei apácai lakos keresi feleségét és két leányát, Mariska 18 éves, Ilonka 15 éves.

Kiss Istvánné szül. Pap Kata (Écska, 125, házszám, Torontálmegye) keresi 9 éves fiát, Kiss Mártont és 7 éves leányát, Kiss Katit a brassómezei Türkös községből.

Dávid Sára (Nagybecskerek, József főherceg-utca 23. sz.) keresi édesanyját, Bálint Mártonnét a brassómezei Csernátfaluból.

Jakab Györgyné Hosszúfaluból (Brassóm.) keresi férjét, Jakab Györgyöt, aki Brassóban a kórházban fektet.

Erdő Istvánné szül. Szász Irma (Écska,

Torontálmege) keresi édesatyját, Szász István alsóürmösi lakost Nagyküküllőmegyéből.

Szabó Pál brassómegei apácai lakos keresi szüleit.

Kovács József (Nagyhidegszem, villanyteleporség, u. p. Gyalu) keresi nejét, Zsigmond Annát, István és József nevű fiait és Anna leányát a háromszékmegei Gelencéről.

Horváth Márton Krizbáról, Brassómege, (jelenlegi tartózkodási helye Mokrin) keresi Lőrincz Györgynét és családját Krizbáról.

Jakab Péter Andrásné szül. Bálint Sára Ernőháza 9. sz., keresi férjét, idb. Jakab Péter Andrást és 16 éves fiát, ifj. Jakab Péter Andrást a brassómegei Csernátfaluból.

Jakab Jánosné szül. Girószász Anna Ernőháza 6. sz., keresi férjét, idb. Jakab Jánost és 18 éves fiát, ifj. Jakab Jánost a brassómegei Türkösöd községből.

Szabó Mózes jelenleg Csernyén tartózkodó menekült, Héjjasfalváról nejét szül. Szederjesi Máriát és Krisztina nevű leányát keresi.

Az Ernőházán elhelyezett menekült Sztítás István brassómegei hosszufalui lakos keresi nejét, Sztítás Istvánné szül. Partin Katát. — Özv. Hamas Andrásné szül. Bencze Ilona hosszufalui lakosnő pedig keresi vejét, Deák József Istvánt és unokáját, Bencze Jánost.

Pszoh István csendőrmester (Hadtápostápostá Belgrád) keresi apósát, Ballán Márton botfalvai (Brassómege) cukorgyári alkalmazottat.

Csuka Sára Öszentiván községben tartózkodó tatrangi menekült keresi testvérét, Antal Györgynét és unokatestvérét Erdélyi Istvánnét, valamint Fehér Pálnét.

Istók Jánosné Öszentiván községben tartózkodó türkösöd menekült keresi szüleit, Huszár György és neje Gyöző Máriát, valamint testvérét, Cserei Mihályné szül. Huszár Borbálát. Buna András Csószteleken, keresi feleségét szül. Vajda Katalint Csernátfaluról (Brassómege).

Dóde János (Nagybecskerek, Olajgyár építési iroda) keresi feleségét szül. Benedek Kötetes Katalint Csernátfaluról (Brassómege).

Langaver Sándor (170. sz. tábori posta) keresi Barcsa András Brassóból menekült bolgárszegi erdőőrt.

Gázipor Jánosné (Alsóelemér, Torontálmege) keresi édesatyját Mihály Gábort, édesanyját Mihály Annát és 8 éves kis fiát Gázipor Jánost acsikmegei Csikszentmártonból. Továbbá unokaöccsét Csóti József gyalogost a brassói 46. gy. e. tartalékkórház trachoma-osztályából

Máté Sándor cipész, a 24-ik honvéd gyalogezred törzssztyályaánál Nagyvárad, Új tüzérsztyálya, keresi feleségét Máté Sándornét szül. Hermann Magdolnát és 6 gyermekét, Sándor, Ferenc, Mariska, Ottó, Dezső és 10 napos csecsemőt. Brassóból, Vasut-utca 22. szám.

A Nagykömlősen elhelyezett erdélyi menekültek közül a következők keresik hozzátartozóikat:

Klein Márta Hőltövény (Brassómege) keresi Rouszek Ferenc 34 éves földmivest, Gál Mihály Kisborosnyó (Háromszékmege) keresi Ince Juliánna, Gál Róza, Gál Anna és Ince Máriát.

Jankó György Kisborosnyó (Háromszékme.) keresi feleségét Jankó Vülánka Rachelt és két gyermekét: Ilonka 7 éves, Anna 4 éves.

Özv. Sára Mihályné sz. Lőrinc Anna keresi Gircs Istvánné sz. Lőrinc Sárát Bácsfaluból.

Dávid Bibó Jánosné keresi férjét, Dávid Bibó Jánost és leányát, Kis Andrásné Csernátfaluból.

Pál Simon Andrásné keresi Rozsnyai Mártonnét Bertaujfaluból.

Istók Andrásné Csernátfaluból (Brassómege) keresi özv. Kiss Andrásné, Köpe Mihálynét, Simon Samunét, Kiss Istvánnét Csernátfaluból.

Hedvig Sára (Hőltövény) keresi Hedvig János 13 éves fiát.

Christoph Mihályné keresi Henter Károlynét, Parajd (Udvarhelym.) községbeli nőt.

Brassómegeyéből Bácsfaluból menekült özv. Sára Mihályné szül. Lőrincz Anna (lakik Nákófalván) keresi leányát, Geres Istvánnét szül. Lőrincz Sárát Bácsfaluból. — Brassómegeyéből Csernátfaluból menekült Bibó Jánosné (lakik Nákófalván) keresi férjét Bibó Jánost és leányát, Kiss Andrásné Csernátfaluból. — Brassómegeyéből Csernátfaluból menekült özv. Erdélyi Andrásné (lakik Nákófalván) keresi sógor-nőjét Gyerkő Mihálynét szül. Gerő-Szász Kata türkösöd lakost. Értesítést Nákófalvára Torontálmegeyében kérek.

A Ferenczhalom községben tartózkodó alábbi menekültek keresik hozzátartozóikat:

Imre Jánosné (Olthévíz) keresi a férjét és 2 gyermekét. Szabó Jánosné (Brassó) férjét Szabó János bányafelügyelőt. Bodi Zsuzsa

(Brassó) menyét Bodi Jánosnét és 3 gyermekét. Tankó Jánosné (Brassó) a férjét, aki az erzsébetvárosi cs. és kir. tartalékkórházban volt elhelyezve. Rab Mártonné szül. Korodi Anna (Pürkerecz) János nevű jzói irnok fiát. Sipos András (Brassó) szüleit. Tankó Ferenc brassói városi hiv. szolga feleségét és 4 gyermekét. Csáki József (Brassó) feleségét Holli Terézt. Bartalis Lajos asztalos (Brassó) édesanyját Gyarmati Terézt. Pór János (Brassó) feleségét és 2 gyermekét. Imre Béla (Brassó) atyját Imre Józsefet és 2 testvérét, csiktaolcai lakosokat. Tartler Lujza és Mantsch Gizella (Brassó) keresik anyjukat. Kovács György (Csernátfalú, Pataki Ferencet és nejét Kovács Sárát. Daniel János (Barcarozsnyó) nejét és leányát. Kraft János (Barcarozsnyó) nejét szül. Elsen Annát és 4 gyermekét. Dávid Mihályné (Hosszúfalú) Giresch Anna nevű unokáját. Muerth Mártha (Szászhermány) édesanyját Gunesch Rozinát és nővérét Zachariás Annát. Marzell Róza (Keresztényfalva) anyját Muerth Zsófia szászhermányi lakost. Stamm Keresztély (Feketehalom) édesanyját Stamm Rózsát. Bodján Regina (Barcarozsnyó) férjét Bodján Frigyes. Köpe Csiri Györgyné (Hosszúfalú) Gábor Józsefné zajzoni lakos családját.

A következő Felsőeleméren elhelyezett erdélyi menekültek keresik hozzátartozóikat:

Bottesz Jánost és nejét Szárát keresi Schneider Katalin. — Preits Katalint keresi fia János. — Kotschken János keresi nejét Katalint és 5 gyermekét. — Löx András (Földvár) keresi nejét Katalint és 5 gyermekét. — Joanesch János (Földvár) keresi nejét Katalint és 6 gyermekét. — Brenndörfer György és Keresztély (Prázmár) keresik anyjukat Annát. — Báditoiu János keresi szüleit Györgyöt és Mária anyját. — Orgidan Vazul keresi György és Elena anyját. — Szinbacher Miklós keresi apját Miklóst és anyját Annát. — Buholezián György keresi szüleit Jánost és Máriát. — Sándru János, keresi anyját Máriát. — Purkera János keresi anyját Máriát. — Brenndörfer Keresztély keresi testvérét Mártát. — Róth Márton keresi anyját Annát. — Römer György keresi apját Jánost és anyját Mártát. — Dück Victor keresi nejét Hermínát és Matild leányát. — Imre Ferenc (Apáca) keresi szüleit Pált és Máriát. — Tichy Henrik szövőmester (Brassó) keresi nejét Elizát 3 gyermekeivel. — Sipos Lina keresi anyját Szalánzi Józsefnét.

A Brassóban háziéleldeként szolgálatban volt, Mokrinba Torontálmegeyében menekült Bara Erzs Jenőfalva, Both Róza Karczfalva, Kásás Anna Madaras, Lukács Erzs Jenőfalva, Simon Vera Jenőfalva, Szabó Boris Dánfalva, Váncsa Anna Csikmadaras (Csikmege) keresik szüleit.

Tobbi Mina 4 gyermekével Kóhalomról tudatja hozzátartozóival, hogy jelenleg Nagybecskereken van (Szerbtemplom-u. 27. Spira kereskedőnél).

A brassói városi adóhivatalnál alkalmazva volt Máté Gyuláné (Német-u. 180/4.) két irodai foglalkozást.

Menekült áll. tanító privát órákat kíván adni polgári és elemi iskolai tanulóknak. Megkeresések kéretnek Bakits-u. 16.

Kassai Rózsika erdélyi menekült női ruhavarrónő (Brankovics-u. 2817/4.) munkát vállal.

Fet János 5. gy. e. cs. és kir. főhadnagy (Ungvár, I. sz. tart. kórház gazd. hivatala) keres két éves fia és 6 hónapos leánykaja mellé egy jobb családból való 16—20 éves szász leányt.

974—1916. sz. 1276—3.2

Nyilvános árverési hirdetmény.

Nagyersébetlak község előjárósága, miután a község tulajdonát képező **kompvámszedési jog** bérbeadására nézve a folyó évi október hó 1-ére kitűzött és megkísérlet árverési eljárás eredményre nem vezetett: ezen jognak nyilvános árverésen leendő bérbeadására újabb határidőül f. évi október hó 25-ének d. e. 10 óráját tűzi ki, mely határidőben árverelni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverés a fent jelzett határidőben a község háza tanácssteremben fog megtartatni.

Részletes árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községjegyzői irodában megtudhatók.

Nagyersébetlak, 1916 október 7-én.

Községi előjáróság.

23 éves brassói menekült

ösmeretséget kötnek egy jobb megjelenésű nővel. Egyben nőszülni is óhajtok. Hozományra nem reflektálok. Megkívánom, hogy a nő jócsaládból legyen.

1280—2.1

— Leveleket a kladóhivatalba kérek. —

Három Wertheim-kassza eladó

1279—2.2

a Nagybecskereki Takaré- és Előleggyűjtőnél.

Ügynököket

(lehetnek idősebb nők is) keresek, akik Nagybecskerek és környékére vállalkoznak utazni olajfestmények, aquarell-, pastel-, tuss-, üveg- és porcellánképek, nagytűsok és krétarajzok vállalására és elárúsítására. — Magyar, német és szerb nyelv tudása megkívántatik, román nyelvet is beszélők előnyben részesülnek. — Jelentkezni lehet f. hó 15-ig.

FREUDENFELD VILMOS Nagybecskerek, Alkotmány-utca 7. szám. 1278—5.2

Irodistanót keresek,

ki németül levelez, ügyes géplő és gyorsíró.

Szerdahelyi, Bégaszentgyörgy.

1281—3.1

Átköltözés miatt eladó

két szoba- és egy konyhaberendezés.

— Cim a kiadóhivatalban. —

1277—3.2

Ház eladó

NAGYBECSKEREKEN, ötszobás uriakással.

Ugyanott elköltözés folytán eladó néhány műtárgy, eredeti festmény, híres mesterek metszetei s képes folyóiratokból álló könyvtár is. :: :: — Közelebbit a kiadóhivatalban. —

1267—x.6

Nyomdásztanoncul

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.